

ANGER management

Welke emotie is het moeilijkst te spelen en welke is makkelijker naar boven te brengen? Vier toneelacteurs over hun emotiespel.

Een leuk idee natuurlijk om vier acteurs te vragen naar hun 'favoriete' emotie en daarmee op de foto te gaan. Maar dat ging niet helemaal zonder slag of stoot, want zeiden Roeland Fernhout, Robert de Hoog, Gijs Naber en Nasrdin Dchar terecht: ons vak is meer dan een emotie neerzetten. Of zoals Fernhout zegt: 'We denken als acteur wanneer je een rol krijgt nooit dan kan ik lekker die emotie spelen.' Het gaat zoals de beroemde uitspraak luidt niet om het doel, maar om de weg ernaar toe. Woede? Gijs Naber speelt het graag. Zo is hij momenteel te zien in de voorstelling *Leger* waarin hij een soldaat speelt met PTSS. In de eerste helft van de voorstelling zie je een man vol onderdrukte agressie, 'Als hij uiteindelijk explodeert, heb je de ontwikkeling daarnaar toe gezien,' zegt Naber. En dat is wat ze alle vier telkens weer proberen in hun werk, waarbij moet worden aangemerkt dat toneel een andere tak van sport is dan film, omdat je bij toneel veel kunt halen uit de spanningsboog van de voorstelling. Dat is bij film, met zijn opgeknipte scènes niet aan de orde. Maar ook daarbij is het

altijd de opbouw van het personage in de context van het verhaal dat ervoor zorgt of een emotie werkt.

Robert de Hoog koos als favoriete emotie verdriet. Voor de foto gebruikte hij een traanstick. Een likje op het ooglid en daar komen de tranen. Maar wat is die traan zonder de achterliggende emotie? Fernhout: 'Ik ken hele goede acteurs die geen traan kunnen laten op het toneel maar wel intens verdriet kunnen suggereren.' Op de toneelschool was kunnen huilen voor Fernhout de 'gouden graal'. Toen hij eenmaal buiten een van zijn eerste rollen speelde in *Romeo en Julia* en daarin een huilmomentje had, zag hij er avond aan avond als een berg tegenop. Tubes tocoline jaagde hij er doorheen om maar tot die 'natheid' te komen. Inmiddels komen de tranen wel en kan hij huilen. 'Maar het is nooit echt hè. Het is de illusie en ik huil in de context die er daar en dan is.'

Hoe ze bij hun emoties komen, daarin verschillen ze alle vier. Voor Dchar zit het heel vaak al in het stuk zelf. 'Als het verhaal fantastisch is, dan zit ik heel snel op de emotie die wordt gevraagd. Dat ik had ik bij *Branden*, daar hoefde ik de tekst maar te horen of mijn tegenspeelster, Fania Sorel te zien, of de emoties gingen stromen. Of ik het nu voor de eerste of de honderdste keer speel. Het zit dan heel erg in het moment, de tekst die

Dchar:

'Als het verhaal fantastisch is dan zit ik

HEEL SNEL OP DE EMOTIE DIE WORDT GEVRAAGD.'

klopt, de situatie – dan gaat het vanzelf.' En als het een keer niet vanzelf gaat dan gaat hij te rade bij zichzelf: denkt aan zijn pas geboren dochter en voelt blijdschap of aan zijn opa's en oma's die er niet meer zijn en dan hij voelt verdriet. Ook De Hoog put veel uit zijn eigen leven. Het liefdesverdriet dat hem een paar jaar geleden parten speelde, daar kan hij nog steeds aan refereren. Naber noemt zichzelf een technisch acteur. Een emotie spelen is niet moeilijk zegt hij, zolang je weet

waar deze dramaturgisch gezien vandaan komt.' Tekst en context, altijd weer.

Dat betekent dan weer niet dat acteurs in het echte leven een voorsprong hebben waar het het omgaan met moeilijke emoties betreft. Naber: 'Ik heb een

Nasrdin Dchar

'Je kunt als acteur nog zo mooi huilen, lachen, blij zijn. Uiteindelijk is het de toeschouwer die huilt of lacht of blij is. Het gaat niet om mij. Het gaat erom welke emotie je bij het publiek boven weet te halen. De mooiste scènes om naar te kijken vind ik zelf die waarbij een personage zich verzet tegen zijn tranen. Bij mij rollen ze dan over mijn wangen.'

Nasrdin Dchar is tot 31 mei bij het Ro Theater te zien in *Code 010*, in het najaar speelt hij een rol in de familiekroniek *Van Waveren*.

vriendin die ouders advies geeft over hun kinderen, maar gerust zelf wel eens met de handen in het haar zit waar het haar eigen kroost betreft.'

De moeilijkste emotie? Dat vinden ze alle vier toch blijdschap. Ook al bestaan daar 'gewoon' technieken voor. 'Ademen door de buik, een ha aanzetten dan komt de tweede en de derde ha vanzelf, zeggen ze,' zegt De Hoog. Maar hem lukt het met moeite en ook Naber rekent het niet tot

zijn favoriete emotie. 'Oprecht lachen, dat is ingewikkeld. Op het moment dat het fake is, heeft het iets overspannens. Misschien omdat lachen in het echte leven iets onbedwingbaars heeft, het is er opeens. Verdriet kun je makkelijker wegstoppen, en kent meer gedaanten.'

Ach en dan is Roeland Fernhout de kwaadste niet om de kunst van het acteren toch nog even te relativiseren aan de hand van een anekdote van Marlene

Dietrich die over haar beroemde, getroebleerde blik in *Der Blauwe Engel* zei: de regisseur riep dat ik maar aan een pak melk moest denken.' Fernhout: 'Uiteindelijk is het allemaal projectie, wat de toeschouwer ziet.' →